

Sygn. akt: I C 612/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Jacek Saramaga
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Joanna Żygała

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2013 r. w Przemyślu sprawy

z powództwa A. B. i J. B. (1)

przeciwko R. B.

o **zapłatę**

I. **zasądza** od pozwanej R. B. solidarnie na rzecz powodów A. B. i J. B. (1) kwotę 4.226.086,09 zł (cztery miliony dwieście dwadzieścia sześć tysięcy osiemdziesiąt sześć 09/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 4 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty;

II. **nakazuje** ściągnąć na pozwaną R. B. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Przemyślu) kwotę 75.000,00 (siedemdziesiąt pięć tysięcy) złotych tytułem brakującej części opłaty sądowej od pozwu, od którego powodowie zostali zwolnieni;

III. **zasądza** od pozwanej R. B. solidarnie na rzecz powodów A. B. i J. B. (1) kwotę 32.217,00 (trzydzieści dwa tysiące dwieście siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 7 listopada 2013 r.

Powodowie A. B. i małoletni J. B. (1) domagali się zasądzenia od pozwanej R. B. na ich rzecz solidarnie kwoty czterech milionów 226.086,09 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty.

Wnosili również o zasądzenie od pozwanej na ich rzecz kosztów procesu wg norm przewidzianych.

Uzasadniając swoje żądanie powodowie wskazali, że w dniu 30 marca 2012 roku zmarł J. B. (2). Zmarły był mężem powódki A. B. i ojcem powoda J. B. (1), a jednocześnie synem pozwanej R. B.. Sąd Rejonowy w Wieliczce postanowieniem z dnia 26 czerwca 2012 roku stwierdził, że spadek po zmarłym J. B. (2) nabyli na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza powódka A. B. i małoletni powód J. B. (1) - po jednej drugiej części każdy z nich.

Według twierdzeń powodów zmarły prowadził samodzielną działalność gospodarczą, zaś jego pełnomocnikiem była pozwana. Z tego tytułu miała ona dostęp do wszystkich kont bankowych zmarłego. W związku z tym, że powódka A. B. nie miała dostępu do informacji o prowadzonych przez jej zmarłego męża sprawach finansowych, dopiero 3 sierpnia

2012 roku ustaliła, że pozwana, będąca pełnomocnikiem zmarłego bezpośrednio po jego śmierci pobrała z kont bankowych znaczne środki pieniężne. W sumie po śmierci J. B. (2) jego matka R. B. dokonała na jego kontach operacji finansowych opiewających na łączną kwotę 4 162 893,78 zł. Dodatkowo pozwana dokonywała z kont bankowych zmarłego szeregu płatności kartą kredytową a także przelała na swoje konto 50 000 zł. W sumie po śmierci J. B. (2) pozwana wypłaciła z jego kont, nie mając do tego upoważnienia, pieniądze na łączną kwotę 4 226 086,09 zł.

Zdaniem powodów pozwana uzyskała powyższą korzyść pieniężną bez jakiegokolwiek podstawy prawnej i w konsekwencji powodom przysługuje roszczenie o zwrot powyższej kwoty jako bezpodstawnego wzbogacenia osiągniętego przez pozwaną ich kosztem.

W odpowiedzi na pozew R. B. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Pozwana zaprzeczyła wszelkim twierdzeniom żądaniu i zarzutom zawartym w pozwie wskazując, że złożyła wniosek o zmianę stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym J. B. (2). Pozwana zaprzeczyła, że bezpodstawnie wzbogaciła się kosztem powodów wypłacając po śmierci syna pieniądze z jego rachunku bankowego, do którego miała pełnomocnictwo. Podkreśliła że była właścicielką nieruchomości wraz z zabudowaniami, a chcąc pomóc synowi w rozpoczęciu prowadzenia działalności gospodarczej przekazała mu działkę i pomogła sfinansować przebudowę domu mieszkalnego na pensjonat agroturystyczny.

Zdaniem pozwanej skoro na niej spoczywał ciężar budowy i prowadzenia całego kompleksu turystyczno-rekreacyjnego, to miała ona prawo do dysponowania pieniędzmi zgromadzonymi na koncie zmarłego, który tylko w tym celu prowadził rachunek bankowy i z którego to rachunku prowadzone były rozliczenia związane z budową pensjonatu.

Pozwana przyznała, iż dokonywała wypłat z konta bankowego założonego przez syna do którego miała pełnomocnictwo. Podniosła jednak że 50 000 zł wypłaciła jeszcze przed śmiercią syna w dniu 30 marca 2012 roku, która to kwota była jej niezbędna na zapłacenie rachunków za media. Wskazała także że dwukrotnie pobrała kwoty po 6000 zł, które zostały przeznaczone na pogrzeb syna a także inne wydatki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Pozwana przyznała także że pobrała z konta firmowego kwoty 4 162 893,78 zł jednak nie dysponowała tymi pieniędzmi gdyż konto zostało zablokowane przez bank. Pozwana podniosła także, że w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej przez syna z własnych środków współfinansowała tę działalność, w tym rozbudowę pensjonatu, zatem posiada roszczenie o zwrot nakładów poczynionych na majątek spadkowy zmarłego J. B. (2).

W trakcie trwania postępowania powodowie zmodyfikowali treść pozwu domagając się zasądzenia żądanej pozwem kwoty po połowie na ich rzecz, co uzasadniali tym że spadek został przed nic przez nich nabyty po 1/2 części.

Z kolei pozwana precyzując swoje stanowisko w sprawie wniosła o potrącenie z żądanej przez powodów kwoty 3 944 697 zł tytułem nakładów jakie poczyniła z własnego majątku majątek zmarłego syna J.. W jej ocenie w tej części wierzytelność uległa umorzeniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka A. B. była żoną, zaś małoletni powód J. B. (1) synem zmarłego J. B. (2). Z kolei pozwana R. B. to matka zmarłego.

Umową, zawartą przed notariuszem A. M. w dniu 10.11.2006 r. A. B. i J. B. (2) wyłączyli ustawową wspólność małżeńską i dokonali podziału majątku wspólnego, w wyniku którego przyznano na wyłączną własność A. B. własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego oraz pieniądze w kwocie 100.000 zł, zaś J. B. (2) otrzymał pieniądze w kwocie 127.000 zł. W tamtym czasie powyższe składniki majątkowe wyczerpywały majątek wspólny stron.

W dniu 29.12.2008 r. pozwana R. B. nabyła prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości Ł. o powierzchni 8,06 ha z zabudowaniami za cenę 500.000 zł. Rozpoczęła na niej budowę pensjonatu i karczmy.

J. B. (2) prowadził działalność gospodarczą - Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...).

W dniu 30.07.2009 r. J. B. (2) udzielił swojej matce R. B. pełnomocnictwa obejmującego umocowanie do dokonywania w jego imieniu czynności odpłatnego i nieodpłatnego nabywania nieruchomości, zaciągania wszelkich zobowiązań, dokonywania wszelkich czynności bankowych, w tym składania poleceń przelewu, pobierania dowolnych kwot z rachunków bankowych, zaciągania kredytów i pożyczek, pełnego dysponowania rachunkami.

Pozwana na podstawie powyższego pełnomocnictwa uzyskała prawo do reprezentowania syna J. B. (2) przed sądami, organami administracji, przedsiębiorstwami dostarczającymi media (zakład gazowniczy, telekomunikacyjny, energetyczny) i regulowania wszelkich należności we wszystkich urzędach.

W dniu 1.12.2009 r. R. B. dokonała darowizny na rzecz swojego syna J. B. (2), której przedmiotem była powyższa nieruchomość.

dowód: odpis aktu małżeństwa – k. 119, odpis aktu urodzenia J. B. (1) – k. 120, kopia aktu notarialnego nr 6908/2006 – k. 176 – 178; potwierdzona kopia wypisu aktu notarialnego nr 18296/2008 – k. 147 – 148; potwierdzona kopia wypisu aktu notarialnego (umowa darowizny) nr (...) – k. 61 – 62; potwierdzona kopia aktu notarialnego (pełnomocnictwo) nr (...) – k. 59;

Po dokonaniu darowizny, J. B. (2) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, kontynuował inwestycję budowlaną rozpoczętą przez matkę budowę pensjonatu i karczmy.

Większość prac związanych z prowadzeniem inwestycji prowadziła R. B., działając na podstawie udzielonego jej przez syna pełnomocnictwa. To ona organizowała prace na budowie, płaciła wykonawcom, uzgadniała i dopilnowywała przestrzegania terminowości wykonywanych prac. J. B. (2) rzadko pojawiał się na budowie.

Firma (...) prosperowała bardzo dobrze na rynku. Świadcząc usługi informatyczne uzyskiwała dochody rzędu 3 mln złotych rocznie. J. B. (2) zajmował się handlem elektroniką, prowadził interesy w Singapurze. W 2008 r. firma (...) uzyskała dochód w wysokości 2.495.831,95 zł, 2009 r - 1.721.725,93 zł, 2010 r. dochód J. B. (2) wyniósł 1.532,120 zł.

Na koncie firmy PHU (...) nie brakowało środków, należności były regulowane na bieżąco, zakładane były także lokaty terminowe. W okresie od 20.09. 2010 r. do 27.07.2012 r. nie odnotowano na koncie firmowym żadnej wpłaty, która pochodziłaby od pozwanej R. B..

Budowa prowadzona w Ł. finansowana była z zysków osiągniętych przez (...). J. B. (2) nie zaciągał żadnych kredytów na sfinansowanie budowy. Kwestie finansowe dotyczące bieżących spraw firmy prowadził J. B. (2), pozwana ograniczała się do prowadzenia spraw związanych z inwestycją w Ł..

R. B. regulowała bieżące należności w imieniu PHU (...), w tym na rzecz zakładu gazowego, energetycznego, dostawcy usług telekomunikacyjnych. Płaciła także w imieniu syna podatki i inne należności publicznoprawne.

dowód: potwierdzenia wpłaty – k. 179-223, pisma (...) SA – k. 281-284, faktury – k. 299-510 i 575-584, potwierdzone za zgodność kopie zeznań podatkowych PIT – k. 511-574, zeznania świadków - protokół rozprawy z 22.07.2013 r. E. Ś. – [00:43:22-00:56:01], J. A. [00:04:36-00:14:24], R. C. [00:22:04-00:29:18], S. D. [00:29:18-00:35:54], H. M. [00:35:54-00:43:22], zeznania świadka M. B. – protokół rozprawy z 7.10.2013 r. [00:18:10-00:31:03], zeznania świadka D. K. – protokół rozprawy z 7.11.2013 r - [00:05:52-00:18:26]

J. B. (2) zmarł tragicznie w nocy z 29/30.03.2012 r. w miejscowości S.. Postanowieniem z dnia 26.06.2012 r. Sąd Rejonowy w Wieliczce w sprawie I Ns 435/12 stwierdził, że spadek po zmarłym J. B. (2) na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza nabyła żona A. B. i syn J. B. (1) po 1/2 części każde z nich.

Po śmierci syna pozwana R. B. dokonała szeregu operacji na jego koncie bankowym J. B. (2) o numerze (...) prowadzonych w banku (...) SA, dokonując przelewów obciążających to konto.

Już w dniu śmierci syna przełała kwotę 50.000 zł. Ponadto pozwana dokonała następujących operacji płatniczych:

- 31.03.2012 – 232,75 zł zakup przy użyciu karty;
- 3.04.2012 – 4.000 zł wypłata w bankomacie;
- 3.04.2012 – 2.000 zł wypłata w bankomacie;
- 3.04.2012 – 64,36 zł zakup przy użyciu karty;
- 3.04.2012 – 222,23 zł zakup przy użyciu karty;
- 3.04.2012 - 228,18 zł zakup przy użyciu karty;
- 4.04.2012 – 444,79 zł zakup przy użyciu karty;
- 4.04.2012 – 2.000 zł wypłata w bankomacie;
- 4.04.2012 – 4.000 zł wypłata w bankomacie;

Wartość dokonanych przez pozwaną operacji doprowadziła do pomniejszenia salda konta zmarłego syna o kwotę 13.192,31 zł.

W dniu 3.04.2012 r. R. B. z konta zmarłego J. B. (2) o numerze (...) w banku (...) przełała na swoje konto kwotę 4.162.127,91 zł i dodatkowo w tym samym dniu jeszcze kwotę 765,87 zł.

W sumie, po śmierci syna pozwana wyprowadziła z kont bankowych syna łączną kwotę 4.226.086,09 zł.

W dniu 24.10.12 r. wpłynął do Sądu Rejonowego w Wieliczce wniosek pozwanej R. B. o zmianę stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym J. B. (2), w którym pozwana powołała się na istnienie testamentu ustnego sporządzonego przez zmarłego w dniu 14.08.2011 r.

dowód: odpis aktu zgonu J. B. (2) – k. 118, zestawienie operacji na kontach bankowych J. B. (2) – k. 10-14 akt I Co 72/12; wniosek o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku do zmarłym J. B. (2) – k. 199; testament ustny J. B. (2) – k. 60;

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dowodów powołanych w uzasadnieniu. Nie budziły wątpliwości Sądu dokumenty urzędowe (potwierdzone przez adwokatów kopie aktów stanu cywilnego i aktów notarialnych, orzeczenia sądowe, zeznania podatkowe) – przysługujące im domniemanie z art. 244 k.p.c. nie zostało obalone.

Znaczną część materiału dowodowego stanowiły dokumenty prywatne – rachunki, dowody wpłaty i faktury. Zgodnie z art. 245 k.p.c. jedynie dowód tego, że osoba która go podpisała, złożyła oświadczenie zwarte w dokumencie. Dokumenty finansowe, z których Sąd przeprowadził dowód dowodzą tego, że firma PHU (...) dokonywała szeregu płatności na rzecz wielu podmiotów, czego żadna ze stron nie negowała.

Także zeznaniom świadków Sąd dał wiarę w przeważającej części. Podkreślić należy, że świadkowie zeznawali o rzekomym przekazywaniu przez pozwaną pieniędzy synowi J. B. (2) i regulowaniu przez nią należności za prace wykonywane przy budowie w Ł., jednak informacje te (co wynika z zeznań świadków) pochodziły od pozwanej.

Świadek E. Ś. prowadzący rachunkowość firmy (...) jednoznacznie wskazał, że to z rachunków firmy regulowane były należności związane z prowadzeniem budowy, zaś pozwana zajmowała się organizowaniem prac i regulowaniem płatności z konta firmy syna. Świadek ten wskazał także (co potwierdzone zostało zeznaniami PIT J. B. (2)), że kondycja finansowa firmy była bardzo dobra i nie potrzebowała ona kredytów i pożyczek na realizację inwestycji w Ł..

Zgodnie z art. 217 § 1 k.p.c. Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanej w przedmiocie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego, gdyż został powołany jedynie dla zwłoki, poza tym opinia taka nie przyczyniłaby się do wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności (bez znaczenia dla ustalenia rzekomych nakładów pozwanej na majątek zmarłego syna byłoby ustalenie wartości nieruchomości w Ł.).

Na podstawie art. 217 § 2 k.p.c. Sąd oddalił także wniosek dowodowy powodów dotyczący przeprowadzenia dowodu z kilkuset dokumentów (faktur i rachunków) złożony w trakcie rozprawy w dniu 7.11.2013 r, uznając go jako spóźniony. Jak wynika ze słów pełnomocnika powódki żaden z tych dokumentów nie pochodził z okresu bezpośrednio poprzedzającego rozprawę i możliwość ich przedłożenia (przy dołożeniu chociażby minimalnej staranności) istniała co najmniej od daty uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie nabycia spadku po zmarłym J. B. (2) przez powodów.

Za zbędny Sąd uznał także dowód z przesłuchania stron uznając, iż nie zachodzą przesłanki określone w art. 299 k.p.c. W ocenie Sądu wszystkie fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały wyjaśnione w toku postępowania dowodowego.

Sąd zważył, co następuje:

Bezspornym w sprawie był fakt pobrania przez pozwaną R. B. z konta zmarłego syna J. B. (2) kwoty 4.162.893,78 zł. Pozwana przyznała ten fakt w odpowiedzi na pozew z dnia 17.12.2012r. (k. 57). W toku procesu pozwana kwestionowała pobranie z konta po śmierci syna kwoty 50.000 zł, twierdząc, iż przelewu na tę kwotę dokonała jeszcze za życia syna, podnosiła również zarzut potrącenia i domagała się uwzględnienia, iż poczyniła nakłady na majątek zmarłego syna w łącznej kwocie 3.944,697 zł (pismo pozwanej z 13.06.2013 r. – k. 253).

W ocenie Sądu roszczenie powodów A. B. i J. B. (1) jest zasadne i w całości zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 405 k.c., kto uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby zobowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe do zwrotu jej wartości. W świetle powyższego przepisu bez znaczenia jest w wyniku jakiego zdarzenia nastąpiło wzbogacenie; może to być działanie wzbogaconego, zubożonego, osoby trzeciej, a także jakiegokolwiek inne zdarzenie. Istotnym jest jedynie, by w wyniku tego zdarzenia nastąpiło przesunięcie korzyści z majątku zubożonego do majątku wzbogaconego.

Pozwana R. B. uzyskała taką korzyść kosztem powódki A. B. i jej syna J.. Pieniądze, które uzyskała ona w wyniku dokonania przelewów z konta zmarłego syna nie były bowiem jej własnością. Były to pieniądze zgromadzone przez J. B. (2), pochodzące z prowadzonej działalności gospodarczej i wchodzące w skład majątku spadkowego po zmarłym. J. B. (2) umieścił je na rachunkach na swoje nazwisko i na koncie firmowym (PHU (...)).

R. B. dysponowała pełnomocnictwem udzielonym jej przez syna J. B. (2) o bardzo szerokim zakresie. Zgodnie z udzielonym przez J. B. (2) pełnomocnictwem z dnia 30.07.2009 r. pozwanej przysługiwało uprawnienie, między innymi, doskładania poleceń przelewu i pobierania dowolnych kwot bankowych z rachunków bankowych (vide: pełnomocnictwo – k. 59). Zważyć jednak należy, że zgodnie z art. 101 § 2 k.c. umocowanie wygasa ze śmiercią mocodawcy, chyba że w pełnomocnictwie zastrzeżono inaczej. Z treści udzielonego pozwanej pełnomocnictwa nie wynika, aby nie wygasało ono z chwilą śmierci mocodawcy J. B. (2). Wszystkie zatem czynności dokonane przez pozwaną do chwili śmierci syna należy uznać za dokonane bez umocowania i podstawy prawnej.

Mając na uwadze fakt, że J. B. (2) zmarł tragicznie w nocy w 29/30 marca 2012 r., uznać należy, że R. B. nie mając umocowania, bez podstawy prawnej, dokonała uszczuplenia majątku zmarłego syna na łączną kwotę 4.226.086,09 zł. Bez znaczenia pozostaje przy tym cel w jakim pobierała ona pieniądze z konta syna. Pozwana nie wykazała, że część środków pobranych z konta syna przeznaczyła na jego pobrzeb.

Odnosząc się do twierdzeń pozwanej dotyczących rzekomych nakładów z jej majątku na majątek syna, stwierdzić należy, że żaden z dokumentów przedstawionych przez pozwaną nie może być uznany za dowód mogący potwierdzać

ten fakt. Przedłożone dowody wpłaty i faktury świadczą jedynie o tym, że firma PHU (...) regulowała swoją należność, zaś pozwana w ramach udzielonego jej pełnomocnictwa dokonywała płatności z kont syna. Brak dowodu na to, aby jakkolwiek pozwana przekazała jakiegokolwiek środki pieniężne na majątek syna lub zapłaciła za syna jakieś należności. Wszystkie działania R. B., o których zeznawali świadkowie i których dotyczą dokumenty przedstawione Sądowi świadczą jedynie o jej działaniach w ramach udzielonego pełnomocnictwa, nie zaś o nakładach czynionych na majątek syna.

Nie udowodniła także pozwana ile i kiedy drzewa z własnego lasu przekazała synowi. Wbrew ciężącemu na niej obowiązkowi, o którym mowa w art. 6 k.c., pozwana wykazała jedynie, że drzewo z lasu były wycinane na potrzeby budowy, nie wiadomo jednakże, czy miało to miejsce przed czy po dokonaniu darowizny na rzecz syna. Pozwana nie zaoferowała też żadnych innych dowodów (np. asygnat, umów darowizny, sprzedaży), które mogłyby potwierdzić jej twierdzenia.

Z żadnego dowodu przedstawionego przez strony nie wynika, aby pozwana dokonywała płatności z własnych środków zobowiązań syna. We wszystkich dokumentach jako nabywca figuruje PHU (...), a pozwana ograniczała się do ich podpisywania (w ramach udzielonego jej pełnomocnictwa). Wszystkie przelewy dokonywane były w kont firmowego PHU (...) lub na rzecz tej firmy. Wykonawcy inwestycji w Ł. wszystkie umowy podpisywali z firmą (...) nie zaś z R. B.

Nie jest możliwe, aby w sytuacji, gdy według swych twierdzeń, pozwana miała dokonać nakładów na majątek syna rzędu 3.944,697 zł, brak było dokumentu (choćby potwierdzenia przelewu) potwierdzającego przekazywanie synowi znacznych kwot pieniężnych.

Dodatkowo zauważyć należy, że J. B. (2) jako podmiot gospodarczy prowadzący działalność gospodarczą funkcjonował z powodzeniem na rynku, jego dochody były bardzo wysokie (kilka milionów złotych rocznie), nie zaciągał kredytów na finansowanie inwestycji w Ł.. Brak więc logicznego wytłumaczenia powodu z jakiego pozwana miałaby finansowo wspomagać firmę syna. Poza tym, gdyby pozwana dokonywała nawet darowizn na rzecz syna to brak podstaw, aby kwalifikować je jako nakłady na jego majątek.

Skoro pozwana R. B. uzyskała bezpodstawne wzbogacenie kosztem powodów to ma obowiązek je zwrócić. Nie wykazała w tym procesie, że nie jest już wzbogacona. Poza tym, nawet gdyby tak było, to musiała ona liczyć się z obowiązkiem zwrotu wzbogacenia – art. 409 k.c. Doskonale przecież wiedziała, że pieniądze pobrane z konta syna jej się nie należą.

Mając na uwadze Sąd uznał, że przelewy z kont zmarłego syna J. B. (2) od dnia 20.03.2013 r. przez pozwaną R. B. były dokonywane bez umocowania i bezprawnie, doprowadzając do bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej kosztem powodów – spadkobierców zmarłego. Sąd zasądził zatem od pozwanej R. B. na solidarnie na rzecz powodów A. B. i J. B. (1) kwotę 4.226.086,09 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4.04.2012 r. (dnia następnego po dokonaniu ostatniego przelewu). Rozstrzygnięcie znajduje swą podstawę prawną w art. 405 k.c.

Solidarność po stronie powodów, zgodnie z art. 369 k.c., wynika z faktu, że wprawdzie zgodnie z postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku po zmarłym J. B. (2) dziedziczą oni spadek po 1/2 części, jednak do czasu podziału tego majątku jest to część niewydzielona.

Orzekając o kosztach Sąd, uznając pozwaną za stronę przegrywającą sprawę, na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obciążył ją brakującymi kosztami sądowymi (częścią opłaty sądowej od pozwu w wysokości 75.000 zł, od której pozwani byli zwolnieni).

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd zasądził od pozwanej solidarnie na rzecz powodów kwotę 25.000 zł tytułem zwrotu części uiszczonej opłaty sądowej od pozwu i kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.